

Høring av forslag til ny forskrift for vann- og avløpsgebyrer

Kautokeino kommune legger med dette forslag til ny vann- og avløpsforskrift ut på høring. Frist for innsending av uttalelser er satt til **dd. mmmm.åååå.**

Høringssvar kan sendes e-post@kautokeino.kommune.no, Bredbuktnesveien 6, 9522 Kautokeino.

1 Bakgrunn

Rammene for kommunale vann- og avløpsgebyr fastsettes i kommunal forskrift. Fra 2012 er kommunens adgang til å kreve inn vann- og avløpsgebyrer hjemlet i *lov om kommunale vass- og avløpsanlegg. Forurensningsforskriften* fra 2004 fastsetter de overordnede rammene for gebyrene og hovedreglene om utregning og innkreving. Bakgrunnen for utarbeidelse av ny forskrift er at kommunen ønsker en ny forskrift som er bedre tilpasset dagens forhold.

Vann- og avløpsgebyrene i Kautokeino kommune bygger på selvkostprinsippet, det vil si at kommunens kostnader med å frembringe tjenestene skal dekkes inn gjennom de gebyrene som abonnentene betaler. Kommunen har etter forurensningsforskriften ikke anledning til å tjene penger på tjenestene. Over- eller underskudd i det enkelte år skal henholdsvis avsettes til eller trekkes fra bundne driftsfond. Avsatt overskudd fra det enkelte år tilbakeføres til abonnentene i form av lavere årsgebyrer i løpet av en femårsperiode. Tilsvarende vil fremførbare underskudd dekkes inn over årsgebyret i løpet av en femårsperiode. Vann- og avløpsgebyrene skal ikke brukes til å finansiere andre deler av kommuneforvaltningen.

2 Oppsummering

I forslag til ny forskrift er tilknytningsgebyret utformet slik at alle abonnenter betaler en fast sats per eiendom. En fast sats oppleves å være mer rettferdig for abonnentene enn en sats som for eksempel er avhengig av størrelse på inntaksledningen. Dette begrunnes med at kommunens kostnader er hovedsakelig knyttet til administrativ registrering av ny abonnent.

Ny vann- og avløpsforskrift foreslår å videreføre et todelt årsgebyr for både vann og avløp, med en fast og variabel del. Det er foreslått at boligeiendommer skal betale et fastgebyr per boenhet, mens næringseiendommer skal betale fastgebyr etter fastsatte kategorier avhengig av utvendig diameter på inntaksledningen. Bakgrunnen for inndelingen i kategorier er at kommunen må ta hensyn til at kommunens infrastrukturkostnader knyttet til vann og avløp er forholdsmessig høyere for storforbrukende abonnenter enn for en boligeiendom.

Den variable delen av gebyret fastsettes som hovedregel etter målt forbruk, men for abonnenter som ikke har vannmåler må kommunen stipulere forbruket. Ved stipulert forbruk foreslås det i ny forskrift at forbruket beregnes ut fra eiendommens bruksareal (BRA) etter NS-3940, i henhold til et forholdstall mellom bruksareal og vannvolum. I forslag til ny forskrift foreslås det å endre omregningsfaktoren fra 1,1 til 1,2 m³ per m² bruksareal.

Simuleringen nedenfor viser en sammenligning av VA-gebyrene i 2022 ved ny og gjeldende VA-forskrift. Grønn bakgrunn i tabellen nedenfor betyr at abonnenten vil betale mindre etter ny forskrift enn i dag, mens rød bakgrunn betyr at abonnenten vil betale mer etter ny forskrift. Disse fargekodene er brukt gjennomgående utover i notatet. Det er tatt utgangspunkt i fire ulike nivåer for målt forbruk; 55, 150, 1.200 og 3.400 m³.

Arsgebyr vann inkl. mva.	m ³	Gjeldende	Ny forskrift
Leilighet - 1 boenhet	55	2.100	2.300
Enebolig - 1 boenhet	150	5.000	4.500
Forretningsbygg - Inntaksledning 0-40 mm	1 200	35.100	28.000
Hotell - Inntaksledning 41-80 mm	3 400	106.200	87.300

Tabell 1 - Simulerte vanngebyrer ved ny og gammel forskrift

Arsgebyr avløp inkl. mva.	m ³	Gjeldende	Ny forskrift
Leilighet - 1 boenhet	55	3.200	3.500
Enebolig - 1 boenhet	150	7.900	6.800
Forretningsbygg - Inntaksledning 0-40 mm	1 200	56.600	44.000
Hotell - Inntaksledning 41-80 mm	3 400	163.400	135.700

Tabell 2 - Simulerte avløpsgebyrer ved ny og gammel forskrift

3 Forslag til ny forskrift for vann og avløp

I dette kapittelet skisseres hovedtrekkene og spesielle forhold i forslaget til ny forskrift for vann og avløp.

3.1 Tilknytningsgebyr

Ved tilknytning til kommunalt vann- og/eller avløpsnett er det abonnenten som står for rørleggerkostnaden. Kommunen har således ikke direkte kostnader knyttet til tilknytningen. Kommunens kostnader er hovedsakelig knyttet til administrativ registrering av ny abonnent.

I forslag til ny forskrift er tilknytningsgebyret foreslått krevd ved hendelsene beskrevet i forskriftens § 2-1 første ledd bokstav a til c. En fast sats antas å oppleves som mer rettferdig for abonnentene enn en sats som er avhengig av for eksempel bygningsstørrelse.

Tilknytningsgebyret er utformet slik at alle abonnenter betaler en fast sats per eiendom.

Det legges ikke opp til å ilegge tilknytningsgebyr ved til-/påbygg av eksisterende eiendom.

Samlede inntekter fra tilknytningsgebyr avhenger av nybyggings- og etableringsaktiviteten i kommunen og vil variere fra år til år. Dersom gebyrsatsen er høy vil mange tilknytninger medføre at tilknytningsgebyrinntektene utgjør en betydelig andel av årets totale gebyrinntekter. Dette vil kunne påvirke muligheten til å holde årsgebyret stabilt, siden årsgebyret må reduseres ved overskudd på selvkostkalkylen. Et lavt nivå på tilknytningsgebyret er i tråd med anbefalingen fra Norsk Vann.

Dersom kommunen overtar privat vann- og/eller avløpsanlegg kan kommunen fastsette særskilt sats i det enkelte tilfellet.

Gebyrsatsen fastsettes årlig av kommunestyret og vil fremkomme av gebyrregulativet.

3.2 Todelt årsgebyr

Ny vann- og avløpsforskrift foreslår et todelt årsgebyr for både vann og avløp, med en fast del og en variabel del (tilsvarende alternativ 2 i figur 1). Valget av en todelt gebyrmodell begrunnes i at dette bedre vil fange opp tjenestenes kostnadssammensetning, samt at det gir anledning til å differensiere den faste delen av årsgebyret.

Samlede abonnementsgebyrinntekter skal fortrinnsvis dekke gebyrtjenestens forventede kapitalkostnader (kalkulatoriske renter og avskrivninger). Disse kostnadene kan ansees som faste og forbruksuavhengige.

3.3 Abonnementsgebyr (Fastledd)

I den gjeldende forskriften til Kautokeino kommune betaler leiligheter under hundre kvadratmeter en lavere sats enn andre boligabonnenter. I forslaget til ny forskrift foreslås det at alle boligeiendom og fritidsbolig skal betale abonnementsgebyr som en fast sats per boenhet. Det begrunnes med at boligeiendom og fritidsbolig utnytter infrastrukturen likt uavhengig av bruksareal.

Nærings- og kombinasjonseiendom skal betale abonnementsgebyr avhengig av utvendig diameter på inntaksledningen. Bakgrunnen for inndelingen i kategorier er at kommunen må ta hensyn til at kommunens infrastrukturkostnader knyttet til vann og avløp er forholdsmessig høyere for storforbrukende abonnenter enn for en boligeiendom.

Næringsabonnenter i ny forskrift vil bli inndelt i tre ulike kategorier. Dette er en videreføring av gjeldende forskrift, eneste endring er antall fastledd som tildeles. Tabell 3 viser gjeldende næringskategorier og antall fastledd.

Næringskategorier	Antall fastledd vann	Antall fastledd avløp	Inntak lav (mm)	Inntak høy (mm)
Kategori 1	3	3	0	40
Kategori 2	15	10	41	80
Kategori 3	26	17	81	∞

Tabell 3 - Gjeldende næringskategorier og antall fastledd.

I ny forskrift vil kombinasjons- og næringseiendommer bli tildelt ett, ti eller tjue abonnementsgebyrer. Tabell 4 viser en oversikt over antall fastledd (abonnementsgebyr) avhengig av utvendig diameter på inntaksledningen. Dette gjelder for nærings- og kombinasjonseiendommer. Med kombinasjonseiendom menes eiendom hvor det både er næringsbygninger og bygninger for bolig.

Næringskategorier	Antall fastledd	Inntak lav (mm)	Inntak høy (mm)	Abonnenter vann	Abonnenter avløp
Kategori 1	1	0	40	86	70
Kategori 2	10	41	80	10	10
Kategori 3	20	81	∞	6	6

Tabell 4 - Oversikt over næringskategorier og antall fastledd ved ny forskrift.

Den enkelte eiendom skal betale et gitt antall abonnementsgebyr etter denne tabellen avhengig av utvendig diameter på inntaksledningen. Dette er en god og tilgjengelig approksimasjon på forsyningskapasitet til den enkelte eiendom og dermed også på kommunens infrastrukturkostnader per storforbrukende næringseiendom.

I forslag til ny forskrift skal ubebygd eiendom som kommunen kunne krevd tilknyttet dersom eiendommen var bebygd betale abonnementsgebyr som en fast sats per eiendom. Gebyrsatsen fastsettes årlig av kommunestyret og vil fremkomme av gebyrregulativet.

3.4 Variabelt gebyr

Regelverket gir begrensede muligheter til å differensiere det variable forbruksgebyret. Det anbefales å operere med samme gebyr per m³ for alle abonnentgrupper.

Gebyret fastsettes som hovedregel etter målt forbruk for øvrige eiendommer og unntaksvis etter stipulert forbruk der vannmåler ikke er installert.

Ved stipulert forbruk foreslås det i ny forskrift at forbruket beregnes ut fra eiendommens bruksareal (BRA) etter NS-3940, i henhold til et forholdstall mellom bruksareal og vannvolum. Forholdstallet fremgår av gebyrregulativet. Dette er tilsvarende som i gjeldende forskrift.

Som grunnlag for beregning av gebyrer tar kommunen utgangspunkt i opplysningene i matrikkelen. Dersom eiendommens opplysninger i matrikkelen er mangelfulle, kan kommunen estimere arealet basert på gjennomsnittsoverslag basert på bygningstype. Gjennomsnittlig bruksareal for eneboliger i Kautokeino er 146 kvadratmeter. I Kautokeino er det 224 eneboliger som er tilknyttet vann og avløp som mangler bruksareal i matrikkelen og dermed vil bli tildelt gjennomsnittlig bruksareal. Denne praksisen vil føre til at en del abonnenter vil få høyere stipulert forbruk enn tidligere. Abonnenten kan selv fremskaffe dokumentasjon på eiendommens gebyrpliktige areal.

Gebyr for midlertidig tilknytning er innarbeidet i bestemmelsen om gebyr etter målt forbruk (variabel del av årsgebyret). Imidlertid kan kravet om vannmåler fravikes dersom vannforbruket kan fastsettes på andre måter. I tilfeller der det ikke er mulig å installere vannmåler kan kommunen fastsette et stipulert forbruk.

3.5 Omregningsfaktor for stipulert forbruk

Regelverket understreker at det stipulerte forbruket skal i størst mulig grad tilsvare reelt forbruk. I dagens gebyrregulativ for Kautokeino stipuleres helårsboliger til et årlig forbruk på 1,1 m³ vannforbruk per m² bruksareal. Ifølge Norsk Vann (2011) bør omregningsfaktoren for stipulert årlig forbruk ligge mellom 1,1–1,3 m³ per m² bruksareal. I forslag til ny forskrift foreslås det en omregningsfaktor på 1,2 m³ per m² bruksareal. Forholdstallet fastsettes i gebyrregulativet.

3.6 Særskilt om vannmåler mv.

Gjeldende forskrifter tar utgangspunkt i at vannmålere eies av abonnent. I forslag til ny forskrift videreføres dette.

I forslag til ny forskrift åpnes det for at kommunen kan fastsette årsgebyret skjønnsmessig etter purring dersom abonnenten unnlater å foreta avlesning. Kommunen kan selv foreta avlesning uten ytterligere varsel til abonnenten, og kreve særskilt gebyr for dette (oppmøtegebyr for avlesning av vannmåler). Oppmøtegebyret fastsettes årlig i gebyrregulativet og satsen er basert på kostnadsdekning.

4 Gebyrsimulering

Den nye VA-forskriften danner grunnlaget for et nytt gebyrregulativ. Regulativet vedtas årlig av kommunestyret og følgende gebyrsimuleringer er kun en eksempelvis oppstilling. Simuleringen nedenfor viser en sammenligning av VA-gebyrene i 2022 ved ny og gjeldende VA-forskrift. Alle priser inkluderer mva.

4.1 Abonnements- og forbruksgebyr ved ny forskrift

Tabell 5 og tabell 6 nedenfor viser abonnements- og forbruksgebyr for vann og avløp for ny og gjeldende VA-forskrift. Det er lagt til grunn at abonnementsgebyret skal dekke 100 % av kapitalkostnadene for vann og avløp. Boligeiendom, herunder fritidsbolig, skal betale abonnementsgebyr som en fast sats per boenhet, mens nærings- og kombinasjonseiendommer skal betale abonnementsgebyrer etter vektete kategorier, som igjen er avhengig av utvendig diameter på inntaksledningen.

Vann 2022 inkl. mva.	Enhet	Gjeldende	Ny forskrift
Fastgebyr	kr/boenhet	968	1.118
Forbruksgebyr	kr/m ³	27,15	22,38

Tabell 5 - Vann - Forbruks- og abonnementsgebyr for ny og gjeldende VA-forskrift.

Avløp 2022 inkl. mva.	Enhet	Gjeldende	Ny forskrift
Fastgebyr	kr/boenhet	1.301	1.521
Forbruksgebyr	kr/m ³	44,08	35,44

Tabell 6 - Avløp - Forbruks- og abonnementsgebyr for ny og gjeldende VA-forskrift.

4.2 Årsgebyr bolig uten vannmåler

90 % av de private vann- og avløpsabonnenter betaler i dag etter stipulert forbruk. Tabell 7 og tabell 8 viser vann- og avløpsgebyrer ved ny og gjeldende VA-forskrift for boligeiendommer med fire størrelser for stipulert forbruk; 40, 80, 120, 150 og 210 m². Omregningsfaktoren for gjeldende forskrift er 1,1 kubikkmeter per kvadratmeter, for ny forskrift er omregningsfaktoren justert opp til 1,2 kubikkmeter per kvadratmeter.

Stipulert - Årsgebyr Vann inkl. mva.	m ²	Gjeldende	Ny forskrift
Leilighet (1 boenhet)	40	1.600	2.200
Leilighet (1 boenhet)	85	3.100	3.400
Tomannsbolig (1 boenhet)	120	4.600	4.300
Enebolig (1 boenhet)	150	5.400	5.100
Enebolig m/hybel (2 boenheter)	210	8.200	7.900

Tabell 7 - Simulerte vanngebyrer for ulike boligeiendommer uten vannmåler.

Stipulert - Årsgebyr Avløp inkl. mva.	m ²	Gjeldende	Ny forskrift
Leilighet (1 boenhet)	40	2.500	3.200
Leilighet (1 boenhet)	85	4.900	5.100
Tomannsbolig (1 boenhet)	120	7.100	6.600
Enebolig (1 boenhet)	150	8.600	7.900
Enebolig m/hybel (2 boenheter)	210	12.800	12.000

Tabell 8 - Simulerte avløpsgebyrer for ulike boligeiendommer uten vannmåler.

Stipulert - Årsgebyr VA inkl. mva.	m ²	Gjeldende	Ny forskrift
Leilighet (1 boenhet)	40	4.100	5.400
Leilighet (1 boenhet)	85	8.000	8.500
Tomannsbolig (1 boenhet)	120	11.700	10.900
Enebolig (1 boenhet)	150	14.000	13.000
Enebolig m/hybel (2 boenheter)	210	21.000	19.900

Tabell 9 - Totalt årsgebyr ved stipulert forbruk for vann og avløp

4.3 Årsgebyr bolig med vannmåler

10 % av de private vann- og avløpsabonnenter betaler i dag etter målt forbruk. Tabell 10 og tabell 11 viser vann- og avløpsgebyrer ved ny og gjeldende VA-forskrift for boligeiendommer med fire ulike størrelser for målt forbruk; 100, 170, 220, og 800 m³.

Målt - Årsgebyr Vann inkl. mva.	m ³	Gjeldende	Ny forskrift
Enebolig (1 boenhet)	100	3.700	3.400
Enebolig (1 boenhet)	170	5.600	4.900
Enebolig m/hybel (2 boenheter)	220	7.900	7.200
Studentboliger (15 boenheter)	800	36.200	34.700

Tabell 10 - Simulerte vanngebyrer for ulike boligeiendommer med vannmåler.

Målt - Årsgebyr Avløp inkl. mva.	m ³	Gjeldende	Ny forskrift
Enebolig (1 boenhet)	100	5.700	5.100
Enebolig (1 boenhet)	170	8.800	7.500
Enebolig m/hybel (2 boenheter)	220	12.300	10.800
Studentboliger (15 boenheter)	800	54.800	51.200

Tabell 11 - Simulerte avløpsgebyrer for ulike boligeiendommer med vannmåler.

Målt - Årsgebyr VA inkl. mva.	m ³	Gjeldende	Ny forskrift
Enebolig (1 boenhet)	100	9.400	8.500
Enebolig (1 boenhet)	170	14.400	12.400
Enebolig m/hybel (2 boenheter)	220	20.200	18.000
Studentboliger (15 boenheter)	800	91.000	85.900

Tabell 12 - Totalt årsgebyr ved målt forbruk for vann og avløp

4.4 Årsgebyr næring

Tabell 13 og tabell 14 nedenfor viser vann- og avløpsgebyrer ved ny og gjeldende VA-forskrift for næringseiendommer. Det er tatt utgangspunkt i fire tenkte bedrifter for målt forbruk.

Næring - Årsgebyr Vann inkl. mva.	m ³	Gjeldende	Ny forskrift
Liten butikk - Inntaksledning 0-40 mm	100	5.200	3.400
Matbutikk - Inntaksledning 41-80 mm	900	38.400	31.300
Hotell - Inntaksledning 41-80 mm	3 400	106.200	87.300
Skole - Inntaksledning over 80 mm	1 500	63.900	55.900

Tabell 13 - Simulerte vanngebyrer for ulike næringseiendommer.

Næring - Årsgebyr Avløp inkl. mva.	m ³	Gjeldende	Ny forskrift
Liten butikk - Inntaksledning 0-40 mm	100	8.100	7.800
Matbutikk - Inntaksledning 41-80 mm	900	53.200	47.800
Hotell - Inntaksledning 41-80 mm	3 400	163.400	136.400
Skole - Inntaksledning over 80 mm	1 500	89.200	80.100

Tabell 14 - Simulerte avløpsgebyrer for ulike næringseiendommer.

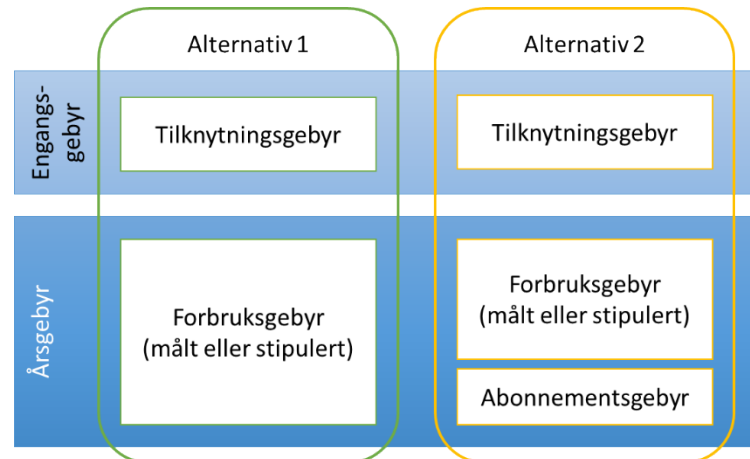
Næring - Årsgebyr VA inkl. mva.	m ³	Gjeldende	Ny forskrift
Liten butikk - Inntaksledning 0-40 mm	100	13.300	11.200
Matbutikk - Inntaksledning 41-80 mm	900	91.600	79.100
Hotell - Inntaksledning 41-80 mm	3 400	269.600	223.700
Skole - Inntaksledning over 80 mm	1 500	153.100	136.000

Tabell 15 - Samlet årsgebyr næring for vann og avløp.

5 Nærmere om sentrale regler

Lov om kommunale vass- og avløpsanlegg, samt tilhørende forskrift, sier at kommunene kan dekke inn inntil 100 % av sine kostnader til vannforsyning og avløpshåndtering gjennom gebyrer. Videre sier lovens tilhørende forskrift at gebyrene skal bestå av engangsgebyr for tilknytning og årlige gebyrer. Ved beregning av selvkost bør de til enhver tid gjeldende retningslinjer for beregning av selvkost for kommunale betalingstjenester legges til grunn.

De årlige gebyrene skal enten beregnes på grunnlag av vannforbruk alene, eller en todelt gebyrordning med en fast og en variabel del. Figur 1 skisserer de to alternativene.

Figur 1 - Vann- og avløpsgebyrer

5.1 Tilknytningsgebyr

Tilknytningsgebyret er et engangsgebyr. Det skal ikke kreves nytt gebyr ved ominnredning eller bruksendring. Kommunen har anledning til å vedta i lokal forskrift at det skal kreves et tillegg i gebyret ved tilbygg eller påbygg. Kommunen kan da bestemme at tilleggsgebyret bare skal betales når utvidelsen utgjør et visst minsteareal.

5.1.1 Kostnadsgrunnlag

I forskriften med kommentarer er det ikke spesifisert hvilke kostnader som skal dekkes inn gjennom tilknytningsgebyret, men intensjonen er at det skal dekke en forholdsmessig del av kommunens samlede kostnader med vannforsyning og avløp. Gebyret skal beregnes for den enkelte faste eiendom eller for den enkelte boenhet på eiendommen.

5.1.2 Anledning til å kreve inn gebyret

Plikt til å betale engangsgebyr for tilknytning oppstår når en ellers gebyrpliktig eiendom blir bebygd, eller når gebyrplikt for bebygd eiendom inntreffer etter *lov om kommunale vass- og avløpsanlegg* § 3. Kommunen bestemmer når gebyrene forfaller til betaling. Det kan ikke stilles krav om betaling av tilknytningsgebyr før utstedelse av byggetillatelse.

5.2 Årsgebyr

5.2.1 Beregningsmåte

Årsgebyr kan beregnes på to forskjellige måter. Gebyret kan beregnes utelukkende på bakgrunn av vannforbruk, eller kommunen kan velge en todelt gebyrordning hvor årsgebyret består av en fast og en variabel del hvor den variable delen beregnes ut fra vannforbruk. Vannforbruket kan enten være målt eller stipulert ut fra bebyggelsens størrelse. Det er ikke tillatt å fastsette minimumsgebyrer. Dersom årsgebyret beregnes ut fra stipulert forbruk, skal det stipulerte forbruket i størst mulig grad tilsvare reelt forbruk.

Hvis vannforbruket stipuleres, skal for boligeiendommer bebyggelsens areal legges til grunn, da dette antas å gi best uttrykk for vannforbruket over en lengre periode.

Kommunen avgjør selv om tidligere arealberegninger skal benyttes, eller om det skal foretas ny beregning. Kommunen må i den kommunale forskriften redegjøre for de beregningsprinsippene som ligger til grunn for å fastslå

stipulert forbruk for ulike bruksareal. Det kan tas hensyn til bebyggelsens art og bruk, samt eiendommens størrelse og beskaffenhet. Prinsipielt gjelder at vannmengde inn = avløpsmengde ut.

Både kommunen og den enkelte gebyrpliktige kan kreve at årsforbruket skal fastsettes ut fra målt forbruk. Den enkelte gebyrpliktige må selv bekoste slik måling, og målingen må utføres med vannmåler etter kommunens anvisning.

5.2.2 Eiendom som ikke brukes som bolig (næring mv.)

For næringseiendom og andre eiendommer som ikke brukes som bolig, er hovedregelen at årsforbruket, eventuelt den variable delen av årsgebyret, beregnes på grunnlag av målt vannforbruk. Er det ikke installert vannmåler, kan det fastsettes særlige regler eller inngås særlige avtaler om beregning av gebyret.

Kommunen har begrenset adgang til å sette lavere gebyrer for disse eiendommene enn det som ville følge av kommunens ordinære beregningsmåte for boligeiendommer. Det er ikke adgang til å fastsette en ren kvantumsrabatt for storforbrukere av vann.

For gartnerier, gårdsbruk og annen virksomhet hvor avløpsmengden avviker vesentlig fra vannforbruket, kan det inngås avtale basert på avvikende avløpsmengde.

Det kan gjøres fradrag for vann som går inn i bedriftens produkter, eller av andre grunner ikke slippes ut i avløpsnett fra næringseiendommer og andre eiendommer nevnt ovenfor.

For eiendom der kommunens kostnader ved vannproduksjonen er vesentlig lavere enn den øvrige vannproduksjonen, kan forbruksgebyret for vann reduseres etter avtale.

Det kan beregnes økt avløpsvannmengde i forhold til målt vannforbruk dersom overvann føres til avløp. For eiendommer med installert sprinkleranlegg kan det gjøres særlige avtaler slik at kommunens kostnader blir dekket.

5.2.3 Fastsettelse av særlige regler

Det kan fastsettes særlige regler for eksempel for bebyggelse som bare er i bruk deler av året, som har et særlig stort areal i forhold til vannforbruk og avløpsmengde eller som har tomt som medfører stort vannforbruk. Andre kriterier, som for eksempel gebyrpliktiges privatøkonomi, antall personer eller antall våtrom i huset, kan ikke legges til grunn for gebyrberegningen. Bestemmelsen gir adgang til å fastsette ulike beregningsmåter for eiendommer med ulik bruk. Dette innebærer ikke at selve prisen per m³ vann/avløp kan settes forskjellig for de ulike eiendommene.

5.2.4 Abonnementsgebyr (fast del i todelt modell)

En eventuell fast del (abonnementsgebyr) skal være stabil og ikke avspeile variasjon i forbruk. Den faste delen av årsgebyret bør ikke hindre den enkelte abonnent i å kunne påvirke eget årsgebyr gjennom å regulere vannforbruket. Ved ressursknapphet kan kommunen vurdere å fastsette gebyret på grunnlag av forbruk alene, det vil si at gebyret bare er basert på en forbruksavhengig variabel del.

Generelt er det vanlig at den faste delen gjenspeiler de faste kostnadene (typisk kapitalkostnader) knyttet til tjenesten. Samtidig anbefales det at abonnementsgebyret ikke overstiger 50 % av årsgebyrinntektene. Dette for å fremme vannsparing.

5.2.5 Ulike gebyrsatser

Utgangspunktet er at de samme gebyrsatsene skal gjelde i hele kommunen. Følgende unntak gjelder:

1. Tilknytningsgebyret kan differensieres avhengig av om den gebyrpliktige har betalt refusjon etter plan- og bygningsloven eller andre former for opparbeidelseskostnader for tekniske anlegg som er utført etter planer godkjent av kommunen. Regler om differensierte gebyrsatser må fastsettes i kommunens forskrift.
2. Det kan fastsettes ulike gebyrsatser for tilknytning- og årsgebyr dersom et vann- eller avløpsanlegg eller større enhet av dette medfører vesentlig høyere eller lavere kostnader enn de øvrige. Det kan kun fastsettes lavere gebyrsatser dersom kostnadene med å forsyne forbrukerne med vann i et vannforsyningsområde er mindre kostbart enn i et annet vannforsyningsområde i kommunen. Med gebyrsats menes kostnad per måleenhet for årsgebyr eller tilknytningsgebyr. Forbrukerkjøpsloven gir imidlertid forbruker mulighet til å kreve et passende prisavslag på levert vann dersom vannkvaliteten er dårlig i perioder.
3. Det kan videre fastsettes ulike gebyrsatser for tilknytnings- og årsgebyr for ulike boligkategorier, der det er ulike kostnader forbundet med betjening av ulike boligkategorier. For eksempel kan det fastsettes lavere gebyrsatser for blokkleiligheter på bakgrunn av at kostnadene med ledningsnett er lavere per boenhet for disse boligkategoriene enn for mer spredte boligheter.

4. Det kan fastsettes høyere gebyrsats for avløpsvann som er mer forurenset enn vanlig kommunalt avløpsvann, og som det koster kommunen mer å behandle.

Begrensninger som fremgår ovenfor gjelder ikke fordelingen av den faste delen av årsgebyret ved bruk av todelt gebyrordning.

5.2.6 Andre forhold

Kommunen kan ikke ilegge tilleggsgebyr eller øke gebyrsatsen ved manglende etterlevelse av pålegg. Imidlertid kan kommunen kreve dekket faktiske direkte kostnader som kommunen har pga. manglende etterlevelse av pålegg knyttet til den enkelte eiendom.

Ved omlegging eller utbedring av avløpsledninger kan kommunen kreve at eier av tilknyttet stikkledning foretar tilsvarende omlegging eller utbedring.

Unnlater gebyrpliktig å etterkomme pålegg om utbedring av lekkasjer som medfører forurensing kan det fastsettes tvangsmulkt. Vedtak om tvangsmulkt fastsettes i henhold til *forurensningslovens* § 73. Kommunen har myndighet til å vedta tvangsmulkt på de områdene hvor de etter loven og forskrifter ellers har forurensningsmyndighet. Tvangsmulkten skal ha en størrelse som gjør det ulønnsomt å ikke følge kravet. Innkrevd tvangsmulkt tilfaller staten. Se § 9-8 i forslag til ny forskrift.

Om renteplikt ved for sen betaling eller tilbakebetaling av vann- og avløpsgebyrer gjelder reglene i *lov 6. juni 1975 nr. 29 om egedomsskatt til kommunane* § 26 tilsvarende. Forfalt krav på årsgebyr er sikret med pant i eiendommen etter *panteloven* § 6-1.

Lokale forskrifter for fastsettelse av vann- og avløpsgebyrer er fortsatt gjeldende, så fremt de ikke er i strid mot kravene i kapittel 16 i *forurensningsforskriften* eller inntil kommunen bestemmer noe annet. Forskrifter med minimumsgebyrer skulle vært endret før 1.1.2008.

6 Gjeldende lokal forskrift

Gjeldende forskrift i Kautokeino kommune heter *Forskrift for vann-/avløpsgebyrer* og er hjemlet i *lov av 31. mai 1974 nr. 17 om kommunale vass- og kloakkavgifter*. Forskriften ble vedtatt av Kautokeino kommunestyre og var gjeldende fra 1. januar 2011.

6.1 Tilknytningsgebyr

Dagens tilknytningsgebyr faktureres for nybygg, bebygd eiendom ved tilknytning, bruksendring som endrer antall boenheter i bygget og ved økning av dimensjon på vanninntak. Tabell 16 under viser tilknytningsgebyret for 2022.

Tilknytningsgebyr 2022	Enhet	Vann inkl. mva.	Avløp inkl. mva.
Bolig	kr/abonnent	1.949	1.949
Kombinasjonsbolig	kr/abonnent	3.897	3.897
Liten næring - Inntaksledning 0-40 mm	kr/abonnent	3.897	3.897
Middels næring - Inntaksledning 41-80 mm	kr/abonnent	3.897	3.897
Stor næring - Inntaksledning større enn 80 mm	kr/abonnent	8.658	8.658

Tabell 16 - Tilknytningsgebyr 2022

Boliger og kombinasjonsboliger med inntak større enn 40 mm betaler tilknytning lik næring.

6.2 Årsgebyr

Etter gjeldende forskrift betaler vann- og avløpsabonnentene i Kautokeino kommune et todelt årsgebyr. Dette innebærer at abonnentene belastes et fastgebyr, uavhengig av forbruk, og et variabelt ledd som er fastsatt på grunnlag av målt eller stipulert forbruk. Fastgebyret fastsettes med grunnlag i eiendommens bebygde bruksareal (BRA) i kr/m². Stipulert forbruk er basert på beregningen av bruksareal i henhold til NS-3940 og en omregningsfaktor som fastsettes i gebyrregulativet hvert år. I gebyrregulativet for 2022 er denne satt til 1,1 m³/m². Tabell 17 under viser abonnements- og forbruksgebyret for Kautokeino kommune i 2022.

Forbruks- og abonnementsgebyr 2022	Enhet	Vann inkl. mva.	Avløp inkl. mva.
Fastgebyr - Leilighet under 50 kvm	kr/abonnent	387	520
Fastgebyr - Leilighet 50-99 kvm	kr/abonnent	581	781
Fastgebyr - Bolig	kr/abonnent	968	1.301
Fastgebyr - Næring liten 0-40 mm	kr/abonnent	2.660	3.579
Fastgebyr - Næring middels 41-80 mm	kr/abonnent	14.963	13.209
Fastgebyr - Næring stor større enn 80 mm	kr/abonnent	24.938	22.456
Forbruksgebyr	kr/m ³	27,15	44,08

Tabell 17 - Forbruks- og abonnementsgebyr 2022

Tabell 18 under viser eksempler på årsgebyr for målt og stipulert forbruk.

Årsgebyr 2022	m ³	Vann inkl. mva.	Avløp inkl. mva.
Målt forbruk - Enebolig	100	3.683	5.709
Målt forbruk - Enebolig	150	5.041	7.913
Målt forbruk - Enebolig	200	6.398	10.117
Stipulert forbruk - Leilighet 40 m ²	44	1.582	2.460
Stipulert forbruk - Leilighet 80 m ²	88	2.970	4.660
Stipulert forbruk - Tomannsbolig 120 m ²	132	4.552	7.120
Stipulert forbruk - Enebolig 180 m ²	198	6.344	10.029
Stipulert forbruk - Enebolig 220 m ²	242	7.538	11.968

Tabell 18 - Årsgebyr 2022

7 Arbeidsgruppen

Forslag til ny forskrift for vann og avløp er utarbeidet av teknisk enhet i Kautokeino kommune. EnviDan AS har vært sparringspartner.

Målsetningen med arbeidet har vært å lage en forskrift som er rettferdig, tydelig og fleksibel. Rettferdig: Gebyrene skal gjenspeile de ulike brukergruppernes kostnadsnivå på best mulig måte. Tydelig: Forskriften skal være lett å lese og håndheve med klart og forståelig språk uten uklare, eller vanskelige, formuleringer. Fleksibel: Forskriften henviser til årlige kommunestyrevedtak for gebyrenes størrelse.

Tekniske enhet, Kautokeino kommune.